

Кошельок Г.В.

д.е.н., професор

Губанов М.С.

аспірант

Одеський національний економічний університет (Україна)

ТАКТИЧНЕ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Управління грошовими потоками – це динамічний багатоплановий процес, що передбачає сотні можливих варіантів фінансово-господарських рішень, які коректуються відповідно до умов, що диктує підприємству ринкове середовище [1, с. 607].

Однією з важливих проблем підприємств у ринковій економіці є дефіцит грошових коштів, що суттєво обмежує можливості їх поточної та інвестиційної діяльності [2, с. 105].

Активні форми управління грошовими потоками дозволяють підприємству отримувати додатковий прибуток генеруючи безпосередньо його грошовими активами [1, с. 109].

Система управління грошовими потоками підприємства включає в себе певні цілі на різних рівнях управління, яким приділяється особлива увага.

На стратегічному рівні приймаються рішення, які стосуються великих довгострокових вкладень коштів і джерел їх фінансування, що забезпечує динамічний розвиток підприємства як системи, фінансову стійкість, підвищує конкурентоспроможність, інноваційну активність та інвестиційну привабливість. Інструментом управління на даному рівні є річний бюджет руху платіжних засобів, сформований на основі інвестиційної програми та цільових фінансових показників діяльності підприємства.

Оперативний рівень управління грошовими потоками підприємства – це процес короткострокового планування, контролю та коригування руху грошових коштів у режимі реального часу або на дуже короткий період (зазвичай щодня або щотижнево). Основна мета оперативного управління полягає в тому, щоб забезпечити достатній рівень ліквідності підприємства для виконання поточних зобов'язань і підтримувати стабільність фінансової діяльності.

На тактичному рівні приймаються рішення щодо поточної діяльності підприємства. Інструментом управління на даному рівні є місячний бюджет руху платіжних засобів, затверджений після вибору найбільш оптимального з декількох розроблених варіантів шляхом проведення сценарного аналізу.

Тактичне управління грошовими потоками – це процес короткострокового планування та контролю за рухом грошових коштів у компанії. Основна мета такого управління полягає в забезпеченні достатнього рівня ліквідності, щоб компанія могла своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання, а також ефективно використовувати тимчасово вільні кошти.

Основні аспекти тактичного управління грошовими потоками включають:

- планування грошових потоків передбачає визначення майбутніх надходжень і витрат коштів на короткий період (зазвичай від одного до трьох місяців). Це допомагає передбачити можливі дефіцити або надлишки коштів;
- моніторинг і контроль забезпечує регулярне відстеження фактичного руху коштів і порівняння його з планом. У випадку відхилень, приймаються коригувальні заходи;
- управління дебіторською та кредиторською заборгованістю надає можливість оптимізувати умови платежів, строки погашення заборгованості та управління кредиторською заборгованістю, щоб уникнути касових розривів;
- оптимізація залишків коштів передбачає підтримку оптимального рівня грошових коштів на рахунках, що може включати інвестування тимчасово вільних коштів у короткострокові фінансові інструменти;
- фінансування дефіциту – у разі прогнозованого дефіциту коштів, компанія може залучати короткострокове фінансування, наприклад, через кредитні лінії або комерційні папери.

Кожен рівень управління має свою мету, завдання, інструменти управління. Критерії тактичного рівня управління грошовими потоками підприємства наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Критерії тактичного рівня управління грошовими потоками підприємства

Критерій порівняння	Рівень управління
Мета управління	Забезпечення поточної ліквідності й фінансової стійкості підприємства.
Завдання управління	Забезпечення аналізу та планування грошових потоків, а також контролю за їх дотриманням.
Методи та інструменти управління	Коефіцієнтний метод; факторний метод; балансовий метод; метод КРІ; модель ЕОQ; нормативний метод; діаграма Ісікави; діаграма Парето; модель Баумоля; модель Міллера – Орра; метод техніко-економічних розрахунків; SWOT-аналіз.
Характер рівня управління	Середньострокове управління.
Характер інформації до прийняття управлінських рішень	Дані управлінського обліку; фінансові та нефінансові показники діяльності підприємства; інформація про стан ринків у розрізі основних конкурентів і регіонів; інформація про діяльність конкурентів.

Таким чином, тактичне управління грошовими потоками є важливим елементом фінансової стратегії підприємства, оскільки воно дозволяє забезпечити стабільність фінансових операцій та уникнути кризи ліквідності.

Список використаних джерел

1. Биховченко В.П. Ксьонжик В.В. Стратегія управління грошовими потоками на підприємстві. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 17. С. 604-609.
2. Бардин О. Я. Методологічні засади управління грошовими потоками підприємств. *Науковий вісник Полісся*. 2015. № 4 (4). С. 105-109.